

HANDLINGSPLAN

Lærings- og mestringssenteret
Helse Møre og Romsdal

2023 – 2025

Versjon 1.1

Innhold

1. INNLEDNING	3
1.1 MÅL	4
2. SATSNINGSOMRÅDER	4
2.1 STYRKE FAGOMRÅDET OPPLÆRING AV PASIENTER OG PÅRØRENDE	4
2.1.1 <i>Opplæring av pasienter og pårørende i pasientforløp</i>	4
2.1.2 <i>Likeverdige helsetjenester</i>	5
2.1.3 <i>Kvalitet</i>	5
2.2 STYRKE HELSEPEDAGOGISK KOMPETANSE BLANT HELSEPERSONELL I SPESIALISTHELSETJENESTEN OG KOMMUNENE	6
2.2.1 <i>Helsepedagogisk opplæring</i>	6
2.3 ARBEIDE KUNNSKAPSBASERT OG BRUKE TEKNOLOGI SOM GJØR OPPLÆRING MER TILGJENGELIG	6
2.3.1 <i>Kontinuerlig forbedring</i>	6
2.3.2 <i>IKT, forskning, utvikling</i>	6
2.4 STYRKE SAMARBEIDET OM OPPLÆRING AV PASIENTER OG PÅRØRENDE MED BRUKERORGANISASJONENE, KOMMUNENE OG ANDRE AKTØRER	7
2.4.1 <i>Samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunen om opplæring av pasienter og pårørende</i>	7
2.4.2 <i>Brukermedvirkning i opplæring av pasienter og pårørende</i>	8
2.4.3 <i>Samarbeid med helseutdanninger</i>	8
2.4.4 <i>Systematisering og bekjentgjøring av opplæringstiltak</i>	8
REFERANSER:	9

1. Innledning

Å sikre best mulig pasient- og pårørendeopplæring til flest mulig er målet til Lærings- og mestringssenteret (LMS) i HMR. Handlingsplan LMS Møre og Romsdal 2023 – 2025 er basert på Helse Midt-Norge RHF sin [Handlingsplan for Opplæring av pasienter og pårørende 2023-2027](#), Helse Midt- Norges RHF sin *Strategi 2030* og [Veileder for Lærings- og mestringssenteret i HMR](#).

Pasienter har lovfestet rett til informasjon og medvirkning. Dette innebærer blant annet rett til innsikt i egen helsetilstand, innholdet i behandlingstilbudet og innflytelse på selve behandlingen. Pasientopplæring er en av fire hovedoppgaver i sykehuset. Pr. i dag er dette en mindre prioritert oppgave ut fra ressursene som fins i HMR. LMS arbeider for at pasientopplæring blir en mer tydelig og sentral oppgave i HMR med bakgrunn i lovverk og fremtidens satsning for å skape pasientens helsetjeneste i HMR.

LMS i Helse Møre og Romsdal skal bidra til økt kvalitet på lærings- og mestringstilbud gjennom utvikling, kommunikasjon og opplæring av helsepersonell. Lærings- og mestringstilbudene skal legge til rette for at personer som har langvarige helseutfordringer, og deres pårørende og foresatte, tilegner seg kunnskap som kan bidra til mestring av egen livssituasjon. LMS sitt arbeid og lærings- og mestringstilbudene skal bygge på kunnskapsbasert praksis.

Brukermedvirkning er sentralt i alt arbeid ved LMS i HMR. *Standard metode*, «arbeidsmetoden» til LMS betyr at alle kurs skal planlegges, gjennomføres og evalueres i et likeverdig samarbeid mellom fagpersoner og brukerrepresentanter/erfarne brukere. Dette er med på å kvalitetssikre arbeidet og gjør at kursene blir mer tilpasset målgruppen.

LMS arbeider for at pasientopplæring inngår i aktuelle pasientforløp, spesielt for de med langvarige helseutfordringer, og da er det også naturlig at pårørende får ta del i opplæringen. De kliniske avdelingene er ansvarlig for pasient- og pårørendeopplæringen og LMS skal støtte klinikkene i planlegging, gjennomføring og evaluering av tilbud der det er behov, og spesielt i utvikling av nye tilbud. LMS skal også være rådgiver for ledelsen i Helse Møre og Romsdal HF innen pasient- og pårørendeopplæring.

Samhandling med kommunene innen dette fagfeltet skjer gjennom samhandlingsnettverkene for læring og mestring vedtatt av helsefelleskap. Sentrale oppgaver der er blant annet å samhandle om kompetansehevede tiltak innen helsepedagogikk, fremme reell brukermedvirkning og arbeide for å få en oversikt over hverandres tilbud.

*Handlingsplanen skal gjennomgås på teammøter for LMS to ganger i året.

1.1 Mål

Målene sammenfaller med målene i Midt-Norge RHF sin Handlingsplan for Opplæring av pasienter og pårørende 2023-2027.

Handlingsplan for lærings- og mestringssenter HMR	Strategi 2030
1. Styrke opplæring av pasienter og pårørende	Vi skaper pasientens helsetjeneste
2. Styrke helsepedagogisk kompetanse blant helsepersonell i spesialisthelsetjenesten og kommunene	Vi rekrutterer, utvikler og beholder høyt kompetent personell
3. Arbeide kunnskapsbasert og bruke teknologi som gjør opplæring for pasienter og pårørende mer tilgjengelig	Vi tar i bruk kunnskap og teknologi for en bedre helse
4. Styrke samarbeidet med brukerorganisasjonene, kommunene og andre relevante aktører om opplæringstilbud for pasienter og pårørende	Vi er gode lagspillere

2. Satsningsområder

Del 2 av planen gjør rede for de konkrete tiltakene Lærings- og mestringssentret skal prioritere i planperioden.

2.1 Styrke fagområdet opplæring av pasienter og pårørende

2.1.1 Opplæring av pasienter og pårørende i pasientforløp

Tiltak	Ansvarlig	Evalueres
a) Samarbeide med forløpsansvarlige og samvalgs-koordinatorer i HMR slik at pasient- og pårørendeopplæring blir en del i aktuelle pasientforløp/pakkeforløp og digitale forløp med hovedfokus på de prioriterte pasientgruppene: <ul style="list-style-type: none"> • Barn og unge • Personer med alvorlige psykiske lidelser og rusproblemer • Skrøpelig eldre • Personer med flere kroniske lidelser	Sissel og Espen	Mars 2023

2.1.2 Likeverdige helsetjenester

Tiltak	Ansvarlig	Evalueres
a) Kartlegge tilpasset informasjon (skriftlig materiell) for personer med innvandrerbakgrunn og formidle til avdelingene	Monica	2025
b) Fortsette arbeidet med utviklingsprosjektet knyttet til opplæring om diabetes type 2 i introduksjonsprogram for innvandrere i Molde	Astrid	2023
c) Bidra til å styrke universell utforming innen pasient og pårørendeopplæring med tanke på hørsel, syn, dysleksi og fysisk tilgjengelighet.	Camilla E	2025
d) Benytte digitale verktøy for å nå ut til flere og bidra til et mest mulig likeverdig tilbud til pasienter og pårørende i regionen, gjennom hybride og digitale muligheter der tilbud ikke finnes ved alle sykehus.	Alle/ Camilla L	Årlig januar
e) Kartlegge grad av helsekompetanse som grunnlag for lærings- og mestringstilbud gjennom innhenting av pasientkunnskap/behov før kurs og utarbeiding av nye tilbud.	Alle	2025
f) Arbeider for minst et nytt pasient- og pårørendetilbud innen de prioriterte gruppene per år i HMR	alle	Årlig august

2.1.3 Kvalitet

Tiltak	Ansvarlig	Evalueres
a) Kontinuerlig dialog med alle avdelinger som gjennomfører opplæring, gjøre en nærmere vurdering tilknyttet kurs hvert 5.år, se rettleiar LMS pkt 2.	Alle	Hvert 5 år
b) Informere om riktig kodebruk til helsesekretær og opplæringsansvarlige / kursledere.	alle	Kontinuerlig
c) Samarbeide med kodeansvarlig i helseforetaket ved å hente ut årlig rapport i forhold til riktig bruk av kodeverk på pasient- og pårørendeopplæring.	Koordinator	Årlig
d) Videreføre bruk av A099 med krav om tverrfaglighet i kurs. Som for eksempel i tema som rettigheter, legemiddelbruk og psykisk helse/mestring. Dette som indikasjon på omfang og kvalitet.	alle	Kontinuerlig
e) Lage rettighetsfilm til bruk i kurs der rettigheter er generelle. Påfølgende likt prosjekt opp mot generelle kostråd og aktivitet/trening i2024.	Camilla E	August 2023
f) Arbeide for best mulig kvalitet i teknisk utstyr og digitale løsninger som brukes i pasient- og pårørendeopplæring. Herunder få på plass mygg og håndholdt mikrofon på alle fire sykehus.	Camilla L/ alle	Kontinuerlig

2.2 Styrke helsepedagogisk kompetanse blant helsepersonell i spesialisthelsetjenesten og kommunene

2.2.1 Helsepedagogisk opplæring

Tiltak	Ansvarlig	Evalueres
a) Lærings- og mestringssenteret skal arrangere årlige grunnkurs i helsepedagogikk for ansatte i helseforetaket, brukerrepresentanter og kommuner (Basert på Regional rammeplan i helsepedagogisk kompetanse – 2022)	Astrid/ Camilla E	Årlig
b) Bidra til økt digital helsekompetanse med å ta inn digital opplæring som tema i helsepedagogisk opplæring	Alle	Des 2023
c) Følge opp nye opplæringstiltak som følge av grunnkurs i helsepedagogikk	Astrid/ Camilla E	Etter kurs
d) Lærings- og mestringssenteret skal arrangere kurs for brukerrepresentanter etter behov	Astrid	Årlig
e) Lærings- og mestringssenteret skal årlig arrangere praktisk kurs i formidling samt evt. etter bestilling fra avdelinger	Camilla E	Kontinuerlig
f) Følge opp undervisning om helsepedagogikk for LIS1	Monica	Kontinuerlig
g) Bidra til økt bruk av samvalgsverktøy. Samvalg som tema på kurs, se hels norge	Alle	Des 2023

2.3 Arbeide kunnskapsbasert og bruke teknologi som gjør opplæring mer tilgjengelig

2.3.1 Kontinuerlig forbedring

Tiltak	Ansvarlig	Evalueres
a) Videreføre bruken av PAM-data som grunnlag for kvalitetsforbedring i relevante opplæringstiltak	alle	Kontinuerlig
b) b) Sørge for at det er kompetanseheving for ansatte i LMS gjennom interne og eksterne arrangement/møter.	alle	Kontinuerlig
c) Utvikle regionale rutiner for rapportering på evaluering av lærings- og mestringstilbud til ledelse i klinikk og HF.	Koordinator	Jan 2024

2.3.2 IKT, forskning, utvikling

Fagutvikling

Tiltak	Ansvarlig	Evalueres
a) Bruke innsamlede PAM-data for å bidra til videreutvikling av pasient- og pårørendeopplæring	Koordinator	Årlig

b) Aktiv bruk av PAM-data/evalueringer og andre innsamlede data for å synliggjøre arbeidet med pasient- og pårørendeopplæring i HF til avdelinger/ledere og andre aktuelle	Koordinator og alle	Kontinuerlig
c) Arbeide for mest mulig lik praksis rundt bruk av digitale evalueringsverktøy	alle	Årlig

Forskningsformidling

Tiltak	Ansvarlig	Evalueres
d) Rekruttere systematisk og aktivt til nasjonale lunsjwebinar	alle	Kontinuerlig
e) Viderevende nyhetsbrev/forskning fra ROPP og NKLMH	Camilla E/ alle	Kontinuerlig

Utvikling

Tiltak	Ansvarlig	Evalueres
f) Jobbe for å integrere ny teknologi i pasient- og pårørendeopplæring og utvikle læringstilbudene i tråd med nye framgangsmåter (td. hybrid, e-læring, teams)	Alle/ Camilla L	Årlig
g) Systematisere webressurser (e-læring, podcaster, filmer) for å tilgjengeliggjøre/ta i bruk i pasient- og pårørendeopplæring.	Camilla E/ Sissel	Des 2023
h) Støtte avdelinger i å produsere og distribuere opplæringstilbud gjennom kursbyggeren	Monica/ Camilla E	Des 2023
i) Implementere informasjon om Helsa-Mi i alle kurs i samarbeid med fagekspert i HelsaMi.	Camilla E	Høsten 2023

2.4 Styrke samarbeidet om opplæring av pasienter og pårørende med brukerorganisasjonene, kommunene og andre aktører

2.4.1 Samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunen om opplæring av pasienter og pårørende

Tiltak	Ansvarlig	Evalueres
a) Delta i lokale samarbeidsutvalg (LSU) og faglig samarbeidsutvalg for helsefremming og forebygging og fremme saker om pasient- og pårørendeopplæring. Jfr samarbeidsavtale, delavtale 5. Sak 107-20 - Revidert samarbeidsavtale.pdf (helse-mr.no)	Valgte representanter /sekretariat	Årlig
b) Bidra til at det i helsefellesskapene avklares hensiktsmessig oppgave- og ansvarsfordeling mellom tjenestenivåene	Alle	Kontinuerlig
c) Delta eller arrangere årlige møtepunkt med frisklivssentralene i Møre og Romsdal	Monica	Årlig
d) Lede arbeidet med årlig samarbeidsmøte mellom HMR og aktuelle helsefremmende aktører i kommunene i Møre og Romsdal	Koordinator	Årlig
e) Bistå i prosjekt MinT2Dia for å skape godt forløp for pasienter med diabetes type 2	Monica	Juni 2023

2.4.2 Brukermedvirkning i opplæring av pasienter og pårørende

Tiltak	Ansvarlig	Evalueres
a) Sørge for at reell brukermedvirkning integreres i alle lærings- og mestringstilbud. (vise til plan, standard metode)	alle	Kontinuerlig
b) Fremme brukermedvirkning i samarbeid med kommunene, inkl. i fremtidige samarbeidsavtaler	alle	Kontinuerlig
c) Standardisere praksis for brukermedvirkning knyttet til kurs og gruppetilbud i samarbeid med FFO	Camilla L	Desember 2023

2.4.3 Samarbeid med helseutdanninger

Tiltak	Ansvarlig	Evalueres
a) Bidra med foredrag om LMS, pasient- og pårørendeopplæring og brukermedvirkning ved aktuelle helseutdanninger	Astrid/ Espen/ Monica	Kontinuerlig
b) Oppfordre avdelinger som har studenter i praksis om å delta på kurs- og gruppetilbud for pasienter og pårørende	alle	Kontinuerlig
c) Tilby praksisplass for aktuelle studenter innen helse- og sosialfaglige utdanninger	Astrid/ Espen	Kontinuerlig
d) Arbeide for samarbeid med utdanningssektoren for gjensidig kompetanseheving.	alle	Kontinuerlig

2.4.4 Systematisering og bekjentgjøring av opplæringstiltak

Tiltak	Ansvarlig	Evalueres
a) Informasjon om opplæringstiltakene skal være synlige på sykehuset og tilgjengelig til brukergruppene på plakat	alle	Halvårlig
b) Oppdatere websidene til LMS/HMR slik at det blir lettere å finne kurstilbud	Sissel /alle	Kontinuerlig
c) Sende plakat og lenke til nettsiden Pasient og pårørendeopplæring i HMR internt og eksternt hvert halvår	alle	Hvert halvår
d) Publisere nyheter om kurs og LMS aktiviteter på websidene til LMS, instagram og Facebook.	Sissel	Kontinuerlig
e) Jevnlige møter i klinikkråd på alle sykehus og fagdirektørmøte med pasient- og pårørendeopplæring som tema.	alle	Kontinuerlig
f) Benytte møtearenaer i spesialisthelsetjenesten til å fremme pasient- og pårørendeopplæring.	alle	kontinuerlig

Referanser:

Handlingsplan LMS Møre og Romsdal 2023 – 2025 er basert på Helse Midt-Norge RHF sin Handlingsplan for Opplæring av pasienter og pårørende 2023-2027.

<https://helse-mr.no/avdelinger/stabsavdelinger/samhandlingsavdelinga/lering-og-meistringssenteret/forande-dokument-for-lerings-og-meistringssenteret>

På denne sida finn du alle førande dokument og handlingsplanar relevant for Lærings- og meistringssenteret

Endringer som er gjort siden versjon 1.0 (febr. 2023)

Fjernet fra tiltak:

2.1.2 f) Gjennomføre en kartlegging over antall pasienter som gjennomførte kurs i HMR mot antall diagnostiserte i 2023 innen Hjerte og IBD, hjerneslag og KOLS. *(Tiltak utført)*

2.3.1 c) Arrangere 1-2 fagdager/møtepunkt i året for kommuner, spesialisthelsetjenesten og brukerorganisasjoner/brukerrepresentanter *(se punkt 2.4.1)*

2.4.2. b) Gjennomføre halvårlige møtepunkt med brukerorganisasjoner og brukerutvalget i HMR. *(Dette punktet er tatt inn i pkt. 2.4.1 a).*

02.11.2023